

OECD Journal on Development

**Development Co-operation - 2006 Report - Efforts and Policies of the
Members of the Development Assistance Committee – Vol. 8 No 1**

Summary in Finnish

OECD:n kehitystä koskeva kausijulkaisu

**Kehitysyhteistyö – raportti 2006: Kehitysapukomitean jäsenten
ponnistukset ja periaatteet - Vuosikerta 8 Numero 1**

Suomenkielinen tiivistelmä

“Yksi tärkeimmistä DAC:n tehtävistä on tarjota aiheesta kiinnostuneelle ja siitä huolissaan olevalle yleisölle selkeitä ja yhdenmukaisia tietoja. Läpinäkyvyys on avain tehokkuuteen. Apu on investointi parempaan ja turvallisempaan maailmaan. Apua antavien ja sitä saavien ihmisten tulee voida vaatia, että avulla saavutetaan konkreettista hyötyä köyhien ihmisten auttamiseksi. Toivon, että tämän raportin tiedot ja analyysit mahdollistavat paremman keskustelun sen tehokkaasta käytöstä.”

- Richard Manning OECD DAC:n puheenjohtaja

OECD DAC:n puheenjohtajan Richard Manningin tämän vuoden kehitysyhteistyöraportti keskittyy avun kokonaismäärään ja siinä tutkitaan, ovatko lahjoittajat pääsemässä tavoitteeseensa nostaa avun maailmanlaajuinen määrä 130 miljardiin dollariin ja kaksinkertaistaa Afrikan saama apu vuoteen 2010 mennessä.

Raportissa tutustutaan tärkeimpiin trendeihin, jotka paljastavat minne apu suuntautuu - mitkä alueet saavat eniten ja mitkä vähiten, mitkä osa-alueet (terveys, koulutus jne.) houkuttelevat apua ja millainen vaikutus velkojen anteeksiannolla ja hätäavulla on avun kokonaismäärään.

Raportissa tarjotaan myös ideoita siitä, kuinka lahjoittajat voivat tehdä enemmän kehittääkseen kotimaista vastuullisuutta julkisten varojen käytöstä (apu mukaan lukien) kehitysmaissa.

Lisäksi raportissa kerrotaan joistakin kehitysyhteistyön tärkeimmistä toimista, mukaan lukien eri maissa mahdollisesti saavutettava edistys koskien Pariisin

julkilausumaa avun tehokkuudesta. Lisäksi raportissa tarkastellaan, kuinka kauppavun nostamisella voidaan saavuttaa paras tulos.

Avun määrä kasvussa, mutta velkojen anteeksi anto pääroolissa

Virallisen kehitysavun kokonaismäärä (ODA) DAC-jäsenmaista nousi 32 % vuonna 2005 yhteensä 106,8 miljardiin dollariin, mikä on ennätystaso.

Tämä edustaa 0,33 % jäsenmaiden yhteisestä bruttokansantuotteesta vuonna 2005. Osuus siis nousi vuoden 2004 0,26 %:sta ja on suurin suhdeluku vuoden 1992 jälkeen.

Leijonanosaa avun määrän noususta tuli kuitenkin velkojen anteeksi antamisesta (etenkin Irakissa ja Nigeriassa), joka yli kolminkertaistui, ja humanitaarisesta avusta, joka nousi 15,8 %.

Vuonna 2005 DAC julkaisi usein siteeratun "simulaation", joka osoittaa, että jos kaikki lahjoittajat kunnioittaisivat sitoumuksiaan, avun määrä nousisi vuoden 2004 alle 80 miljardista dollarista 130 miljardiin dollariin vuoteen 2010 samalla dollarin kurssilla.

DAC:n puheenjohtaja Richard Manning kuitenkin väittää, että tähän tavoitteeseen pääsy edellyttää avun määrän merkittävää nostoa kaudella 2008 - 2010. Se merkitsee "verovaroista rahoitettujen avustushjelmien kasvattamista nopeammin kuin kaikkea muuta julkisten varojen käyttöä".

Richard Manning ennustaa, että avun määrä todennäköisesti laskee jonkin verran vuosina 2006 ja 2007, kun velkojen anteeksiantojen määrä laskee.

Apu Saharan eteläpuolelle stagnaatiossa, mutta suurin osa avusta menee köyhille maille

Saharan eteläpuolisten alueiden saama avun määrä on noussut merkittävästi, mutta jos Nigeria, joka sai pääasiassa velkojen anteeksiantoja vuonna 2005, alueen saama apu oli lähes muuttumaton vuonna 2005.

Tulevina vuosina myös muunlaisen avun kuin velkojen anteeksiannon odotetaan kuitenkin kasvavan, kun sitoumukset Afrikan saaman avun kaksinkertaistamisesta alkavat toteutua.

Richard Manning ennustaa, että Euroopan ja Lähi-idän saaman avun määrä todennäköisesti laskee vuoden 2005 jälkeen, kun yhä useamman tämän alueen maan kehitys etenee.

Tällä hetkellä 96 % kaikesta avusta menee kehitysmaiden köyhimmälle osalle, mikä paljastaa sen, että apu kohdistetaan nyt aiempaa paremmin alueille, joilla köyhimmät asuvat.

Apu DAC-maiden ulkopuolelta kasvaa myös

OECD DAC -jäsenmaista tuleva apu on edelleen lähes 90 % ODA:n kokonaismäärästä, mutta Richard Manning kertoo, että myös DAC-jäsenmaiden ulkopuolelta tuleva apu on kasvussa.

Warren Buffet kaksinkertaisti Gates-säätiön varat yhdessä yössä.

DAC-maiden ulkopuolelta tuleva apu on perinteisesti ollut noin 5 % maailman koko ODA-luvusta, mutta avun määrä todennäköisesti kasvaa, kun Korean ja Turkin tapaiset OECD-maat, jotka eivät ole DAC:n jäseniä, ja OECD:n ja EU:n ulkopuoliset maat nostavat avun määrää.

Uusia tapoja antaa apua

Kuluneena vuonna havaittu mielenkiintoinen fakta on se, että innovatiiviset ideat uudeltaisesta avustamisesta ovat siirtyneet keskustelutasolta kohti toteutumista.

Kaikki kolme tärkeintä aloitetta ovat tulleet terveydenhoidon puolelta.

- Immunisaation kansainvälinen rahoitusapu.
- Lupaukset lentomaksujen käyttöönotosta malarian, TB:n ja HIV AIDS:n kitkemiseksi.
- "Edistysellinen markkinasitoumus", jolla tarjotaan kannusteita kehittää rokotteita myös alueille, joilla markkinakysyntä on pientä.

Odotusten mukaan kaksi ensimmäistä yllä mainittua aloitetta nostavat maailmanlaajuisen avun määrää 2 miljardia dollaria vuodessa tai noin 2 % avun kokonaismäärästä.

Riippuvuus avusta

Onko riippuvuus avusta jo sellaisella tasolla, että apu uhkaa kehittyvien maiden makrotaloudellista vakautta ja kilpailukykyä ("Hollannin tauti") niin, että apua saavat maat ovat epäterveellä tavalla avun varassa?

Itse asiassa DAC:n tilastotiedot osoittavat, että riippuvuus avusta on vähäistä ja vakaata 1990-luvun merkittävän laskun jälkeen. Useimmat maat, jotka ovat hyvin riippuvaisia avusta, ovat pieniä saaria tai valtioita, joissa on paljon konflikteja. Joidenkin suurempienkin maiden riippuvuus avusta voi kuitenkin nousta, jos avun määrä nousee lupausten mukaisesti.

Avun tehokkuutta koskevan Pariisin julkilausuman valvonta

OECD DAC on valvonut avun tehokkuutta koskevan Pariisin julkilausuman toteutumisesta siitä lähtien, kun siitä sovittiin yli 100 lahjoittajan, kehittyvien maiden ja monikeskisten organisaatioiden välillä vuonna 2005. Tämän vuoden kehitysyhteistyöraportti paljastaa joitakin aikaisen vaiheen löydöksiä vuoden 2006 ensimmäisestä perustasotutkimuksesta, jolla valvotaan Pariisin julkilausuman toteutumista.

Sen mukaan avun perillesaattamisen kuluja tulisi valvoa tarkemmin. Avun tehokkuuden varmistamisessa on kuitenkin kyse muustakin kuin tapahtumakulujen vähentämisestä. Siihen on lisäksi otettava mukaan vahvemmat ja paremmin vastuussa

olevat instituutiot maatasolla. Tutkimus osoittaa, että tällä osa-alueella on tehtävä lisää työtä.

Kyselyyn osallistui 31 maata.

Kotimaisen vastuullisuuden edistäminen

Richard Manning on tunnistanut osa-alueita, joilla lahjoittajat voisivat ja niiden tulisi tehdä enemmän edistääkseen köyhien maiden hallitusten ja niiden kansalaisten vastuullisuutta. Hän ehdottaa:

- jatkuvaa toimintaa, jolla parannetaan konsultointia hallitusten ulkopuolisten toimijoiden kanssa köyhyyttä alentavien strategioiden laadinnassa ja viestinnän käyttöä vastuullisuuden parantamisessa
- lisähuomion kiinnittämistä veronkeruujärjestelmien parantamiseen.

Hän tähdentää, että hallitusten vastuullisuus kansalaisiaan kohtaan on usein paras, kun verokertymä on suuri - ei niinkään niissä, joissa saadun avun määrä on suuri.

Lahjoittajat ovat jo pitkään yrittäneet "tehostaa valtioiden toimintaa" auttamalla kapasiteetin rakentamisessa. Ulkopuolisten on huomattavasti vaikeampi osallistua paikallisen poliittisen keskustelun perusteisiin, mutta lahjoittajien tulisi antaa enemmän tukea:

- kansaa hyvin edustavalle hallintotavalle
- riippumattomalle oikeuslaitokselle
- riippumattomille tiedotusvälineille.

Kaupavastuun avustaminen

Jos kehittyvien maiden kauppakapasiteetin vahvistamista ei tueta, paremmalla pääsyllä markkinoille on hyvin vähäistä vaikutusta köyhyyden vähentämisessä.

Tämä raportti kehottaa lukijoita tutustumaan viimeaikaisiin arvioihin, joissa korostetaan "kaupan apu" -ohjelmien tehottomuutta ja osoitetaan, että Pariisin julkilausumaa koskien avun tehokkuutta ei toteuteta läheskään systemaattisesti näissä ohjelmissa. Raportti tarjoaa parannusehdotuksia. Raportissa korostetaan esimerkiksi tulosohjauksen tärkeyttä ja maiden sitoutumista ohjelmiinsa.

Vuonna 2004 kaupan avun ohjelmassa oli 2,5 miljardia kauppaan liittyvälle avulle, 12,9 miljardia infrastruktuurin rakentamiseen ja 7,3 miljardia dollaria tuotantokapasiteetin nostamiseen. Itse asiassa Uruguayn kierroksen jälkeen kaupan avun osuus on ollut keskimäärin 24 % ODA:n kokonaismäärästä, kun velkojen anteeksianto jätetään huomiotta.

Maakohtaiset huomautukset – käytännöt ja toimet sekä bilateraaliset lahjoittajat

Kehitysyhteistyön raporttiin kootaan joka vuosi huomautuksia yksittäisistä käytännöistä ja bilateraalisten lahjoittajien toimista.

Vuoden 2006 keskeisiä ominaisuuksia:

- Köyhyyden vähentäminen on edelleen vahva ellei jopa keskeinen osa-alue useimpien lahjoittajien kohdalla.
- Jäsenet ovat edelleen sitoutuneita Millennium-kehitystavoitteisiin.
- Korruption vastustaminen oli edelleen tärkeä tavoite lahjoittajien hallintotapaa koskevissa agendoissa.
- Useat lahjoittajat kehittivät ohjelmiaan pyrkien tukemaan turvallisuussektorin uudistamista.
- Poliitiikan yhdenmukaistamisessa on edelleen paljon tehtävää.
- Valvontaan ja arviointiin kiinnitetään enemmän huomiota keskittyen ennen kaikkea tuloksiin.
- Viidelle maalle tehtiin vertaisarvio ja näistä maista annettiin myös tarkemmat tiedot: Kreikka, Alankomaat, Portugali, Iso-Britannia ja Yhdysvallat.

Tilastotiedot

Kehitysyhteistyöraportin tilastoliitteessä kootaan yhteen uusimmat tiedot jäsenmaiden apubudjeteista tarkkoine taulukoineen, kuvaajineen ja kaavioineen. Tärkeimmät tiedot on julkaistu niissä.

Koko tilastollisen liitteen ja analyysin voi ladata verkosta:

www.sourceoecd.org/development

© OECD 2007

Tämä yhteenveto ei ole virallinen OECD-käännös.

Tämän yhteenvedon kopioiminen on sallittua sillä edellytyksellä, että OECD:n tekijänoikeudet ja alkuperäisen julkaisun nimi mainitaan.

Monikieliset yhteenvedot ovat käännettyjä otteita OECD:n julkaisuista, jotka on julkaistu alunperin englanniksi ja ranskaksi.

Julkaisuja on saatavilla maksutta OECD:n verkkokirjastossa osoitteessa

www.oecd.org/bookshop/

Lisätietoja antaa: OECD Rights and Translation unit,
Public Affairs and Communications Directorate.

rights@oecd.org

Faksi: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Vieraile osaston verkkosivuilla osoitteessa www.oecd.org/rights/

